

К. В. Мезенцев

Кірибаті, Республіка Кірибаті

КІРИБАТІ, Республіка Кірибаті (англ. – Kiribati, Republic of Kiribati) – острівна держава у західній частині Тихого океану. До складу К. входять 3 групи коралових о-вів: Гілберта (16 о-вів), Фенікс (8), Лайн (Центр. Полінез. Споради, 8), а також о-в Банаба (Ошен). К. – єдина країна в світі, розташ. водночас у 4-х півкулях. Пл. 810,7 км². Насел. 100,74 тис. осіб (2011). Етнічні групи: мікронезійці (і-кірибаті, банаба) – 98,8 %, інші – 1,2 % (2000). Природ. приріст насел. 1,25 % (при рівні фертильності 2,78 дитини на одну жінку). Міське насел. складає 44 %. Віросповідання: католицизм – 55 %, протестантизм – 38 %. Держ. мови: англійська, кірибаті. Столиця – Пд. Тарава (43 тис. осіб, 2009; резиденція президента; парламент, уряд та ін. органи центр. влади розташ. у муніципалітеті Баїрікі на однойм. о-ві). Адм. поділ: 3 адм. одиниці (о-ви Гілберта, Лайн, Фенікс), 6 округів, 21 острівна рада (на кожному з населених о-вів). Держ. устрій – республіка. Глава держави – президент. Законодав. орган – однопалат. парламент (Палата зборів). Грош. одиниця – австрал. долар. Член ООН, Співдружності, МВФ.

Австронезій. племена заселили о-ви у 1 тис. до н. е. Першим з європейців на о-вах побував 1606 іспан. мореплавець П. Кірос. 1788 о-ви досліджував англієць Т. Гілберт, на честь якого рос. мореплавець Ф. Крузенштерн назвав один із архіпелагів К. Від 1837 на о-вах поселилися англійці. 1857 розвернули діяльність місіонери. Від 1892 о-ви Гілберта – протекторат, від 1916 – колонія (спільно з о-вами Елліс, нині Тувалу) Великої Британії. Під час 2-ї світової війни тимчасово окупов. Японією. 1975 від о-вів Гілберта відокремилися о-ви Елліс. 1977 о-ви Гілберта отримали внутр. самоврядування. Від 1979 – незалежна держава із сучас. назвою.

К. розташ. переважно на атолах. Найвища точка країни – 81 м (о-в Банаба). Особливістю розташування є низький рівень території відносно Світ. океану. Клімат екваторіал., мор., спекотний, вологий, пом'якшується пасатами. Середньомісячна температура від +26 до +32 °С. Середньорічна кількість опадів від 800 (атол Кантон) до 4100 (атол Тераїна) мм. Часті тайфуни (особливо у листопаді–березні), трапляються торнадо. Постій. річок і водотоків немає. Прісноводні озера є лише на о-вах Різдва і Вашингтон. Більшість видів рослин завезено: таро, кокосова пальма, хлібне дерево та ін. На заселених о-вах природна

рослинність майже відсутня. Тварин. світ дуже збіднений. Багато мор. птахів і риб.

Основу економіки формує с. госп-во. ВВП становить 619,5 млн дол. США (2010), у розрахунку на особу – 6200 дол. США. Вирощують таро, кокосову пальму, хлібне дерево, батат, овочі. Розводять свиней і свійську птицю. Розвинені рибальство, кустарне виробництво. Видобуток фосфоритів на о-ві Банаба припинено 1979. Експортує копру, кокосовий горіх, мор. водорості, рибу; імпортує продукти харчування, машини, паливо, товари широкого вжитку. Осн. торг. партнери: Австралія, Японія, Фіджі, Нова Зеландія, Велика Британія. Міжнар. аеропорт – Бонрікі. Гол. турист. центри – о-ви Гілберта (передусім атол Тарава), о-в Різдва. Розвинені пляжний туризм, спорт. рибальство, дайвінг.

Дипломат. відносини між К. та Україною не встановлено. 2008 за програмою «Морський старт» з плавучої платформи «Одісей» у р-ні о-ва Різдва здійснено запуск укр. ракетно-носія «Зеніт-3SL» з телекомунікац. супутником США.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Юрківський В. М. Країни світу. К., 2001.

Бібліографічний опис:

Кірибаті, Республіка Кірибаті / К. В. Мезенцев // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-6988>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).